

RØSKILDE STIFT † EFTERÅR 2025

PALLADIUS

GRØN KIRKE

At være Grøn Kirke hentyder ikke til farven på kirkens kalkede overflade

6

LILLESYD

En bæredygtig landsby og dens samarbejde med folkekirken

13

KÆRLIGHEDSBÆNKEN

På besøg på Havdrup Kirkegård, som vandt en Palladiuspris i 2025

18

– Velkommen – til magasinet Palladius

Dette Palladius er stærkt inspireret af den "Skaberværksdag" Roskilde Stift afholdt søndag d. 21. september 2025 i Roskilde. Bladet har været lidt længere undervejs end planlagt af forskellige årsager, for det skulle have været på gaden, mens træerne stadig havde deres smukke efterårsdragt. Men det blev vinter. Træerne står nu overvejende med bare grene, men skaberværket er her endnu, og artiklerne er stadig lige aktuelle. Der er endda undervejs kommet flere til.

"Skaberværksdagen" 2025 var nærmest en 1-dags festival. Mange valfartede til Roskilde for at være med til debat, workshops, æblepresning, pilgrimsvandring og ikke mindst

gudstjeneste i domkirken. "Fra klimaangst til handlekraft" var dagens overordnede tema. Denne udgave af Palladius følger op på dette tema med mange artikler netop om handling. Hvad sker der konkret i vores stift og især omkring den grønne dagsorden. Redaktionen håber, at I, læserne, vil tage godt imod de mange artikler om det at være kirke, kristen og bare borger, der er vores miljøansvar bevidst.

Tak til alle bidragsydere
Formand for kommunikationsudvalget,
Eva Smedegaard Eland
På vegne af redaktionen af Palladius

Udgiver:
Roskilde Stift,
Stændertorvet 3A,
4000 Roskilde
+45 4638 1920
kmros@km.dk
www.roskildestift.dk

Ansv. redaktør: Lars Ulrik Jensen
lauj@km.dk | +45 2213 5109
Redaktion: Lars Ulrik Jensen, Otto Lundgaard,
Eva Smedegaard Eland, Jeanette Capion og
Ulla Thorbjørn Hansen
Forside: Havdrup Kirkegård | Foto: Lars Ulrik Jensen
Korrektur: Lisbeth Grønberg
Layout & illustration: Sara Itkin | itkin.dk

Tryk: StiboComplete | Papir: MultiOffset®
Palladius online: roschildestift.dk/palladius
SoMe: Følg os på Instagram, Facebook og LinkedIn
Magasinet *Palladius* udsendes på vegne af stiftet
og biskoppen – og betales af Stiftsrådet
Forslag til indlæg til næste nummer kan sendes til
Evase@km.dk

Titel: Palladius (Trykt udgave)
ISSN 2794-7068
Titel: Palladius (Online)
ISSN 2794-7076

– Indhold –

4
LEDER
Fra klimaangst til handlekraft
ved Ulla Thorbjørn Hansen

6
BOGOMTALE
**Klodens krise læst med sand,
Oreo og æselører**
Eva Smedegaard Eland har læst
"Klodens teologi – en antologi".

8
GRØN KIRKE
At være *Grøn Kirke* hentyder
ikke til farven på kirkens kalkede
overflade.

13
LILLESYD
– en bæredygtig landsby og dens
samarbejde med folkekirken.

11
NYT PARTNERSKAB
Roskilde Stift & FDF
Er gået sammen om at skabe
lokale børnefællesskaber.

16
OMTALE
Sluk skærmen
– gå ud i skaberværket.

18
REPORTAGE
Kærlighedsbænken
Besøg på Havdrup Kirkegård, som
vandt en Palladiuspris i 2025.

23
GRØN KIRKE
**Grøntsagskærlig
inspirationsdag**
– i stiftet

24
SJÆLESORGENS KIRKE
Elsk din næste digitalt
Hjælpe borgere, der har brug for
hjælp til at navigere i den digitale
jungle.

26
UNDERVISNING
KURS inTRO
– derfor er vi kirke.

27
KLUMME
Skønhedsåbenbaringer
Om kirkekunst i Roskilde Stift.

Fra klimaangst til handlekraft

Tekst: Biskop Ulla Thorbjørn Hansen. Foto: Søren Lagoni

Fra klimaangst til handlekraft – det var den flotte og håbefulde overskrift på årets fejring af skaberværket i Roskilde stift den 21. september 2025. Det er også tema for dette nummer af Palladius. Fra klimaangst til handlekraft.

En overskrift der udtrykker håb om, at vi kan bevæge os fra følelsen af magtesløshed over for klodens mange kriser mod troen på, at vi ikke er alene – at der er én, der går med os hele vejen og ønsker at fylde os med sin skaberkraft – så vi kan opleve os fyldt med handlekraft i forlængelse af Guds levende ånds tilstedeværelse i os, blandt os, i skaberværket.

I takt med, at vi mennesker har indtaget jorden og dens ressourcer, har vi også rørt ved balancen mellem det, som er skabt gennem tiderne og det, der skabes løbende. Det er som om, vi forbruger jordens ressourcer på en måde, som ikke er i overensstemmelse med dens egen indbyggede balance.

I vores levetid har det betydet, en øget bevidsthed om, at vi har et ansvar for den måde, hvorpå vi bruger jordens

ressourcer og bebør kloden. Det gør os "miljøansvarsbevidste".

Det giver os til en vis grad også følelsen af magtesløshed, fordi vi på mange måder ikke i tilstrækkeligt omfang oplever, at vi kan gøre nok. Det gør os bevidst eller ubevidst skamfulde. Fordi vi, menneskeheden i levende live lige nu, bliver bevidste om, at vi krænker jordens medskabte balance.

Én ting er altså, at verden, kloden, forandrer sig på måder og i en hastighed, som aldrig set før. Ethvert menneske konfronteres med, at selv årstidernes gang, afgrøderne på marken, kystlinjerne er under voldsom forandring. Og dermed risikerer alle at mærke jorden ryste under sig og få klimaangsten på tæt hold, fordi der sker store og livstruende forandringer omkring os. En anden ting er, at vi på mange måder i disse år bliver netop dem, de generationer, der gør os selv eller vores forældre eller bedsteforældre ansvarlige for situationen.

Der opstår som følge af dette krydspres en følelse af at være magtesløse og grådige forbrugere. Altså på

en gang magtesløse og ansvarlige. Det er et svært krydspres og en hård dom at have over sig.

Men kan vi ændre det, så magtesløshed bliver til tro og håb på en anden fremtid? Kan ansvarsbevidsthed blive til kærlighed, magtesløshed til håb og ikke mindst skam blive til handlekraft?

Jeg var til en gudstjeneste, hvor vi sang Iben Krogsdals salme fra 2015: "Kirken den er et salmebrus". Jeg lagde især mærke til vers 5 – hvor der blev brugt udtrykket – lysfænomener:

*Vi er guds krop i verden nu
bygget af levende gener
selvom vi slog og slog itu
er vi hans lysfænomener.
Ingen er sorte dybest set
inde i os er stjerner spredt
stjerner som stille forgrener*

Som Guds lysfænomener er ingen sorte dybest set, skriver digteren, for vi er skabt i Guds billede. Men det ændrer ikke ved, at vi er i fare for at blive fristet til at handle som alt andet end lysfænomener. Vi er konstant i fare for at handle ødelæggende over for os selv, hinanden og den klode, vi bor på.

Når det sker – når vi svigter Gud og hinanden og den klode, vi bor på – så er det nærliggende at dømme og fordømme os selv og hinanden hårdt.

Uanset hvordan vi ser på os selv og dømmer os selv og hinanden, så findes der hos Gud et andet blik. Og det er igennem dette Guds blik, at vi kan genrejses som den generation, der ser i øjnene, hvad vores levevis gør ved kloden, men samtidig bevarer modet til at tro på en forandring, tro på de gode viljers magt gennem tilliden til, at vi kan være Guds salt i troen på den Treenige Gud – uanset hvilket mørke vi, som menneskehed, som konsekvens af vores levevis, eller som konsekvens af krig og konflikt har skabt omkring os.

Uanset hvilket mørke, der kan opstå omkring os, også helt uden vores medlemkomst, er skabelsens lys uforanderligt til stede i os alle. For sådan ville Gud det. Det ville han og derfor sendte han sin søn og med ham Helligånden. Gud ville, at vi skulle leve under hans nåde i troen på Kristus og med hans ånd indblæst i os, frimodige og handlekraftige til stede i verden.

Jeg håber, at bladets mange indlæg under temaet "Fra klimaangst til handlekraft" vil være som sjælesorg for alle os, der føler et krydspres i denne tid. Lad jer inspirere, sæt dialogen i gang – om det der berører jer lokalt, på arbejdspladsen, i sognegården, på skolerne, i kirken og derhjemme. I naturen. Og hvor vi ellers færdes.

God læselyst.

KLODENS KRISE LÆST MED SAND, OREO OG ÆSELØRER

Klodens teologi – en antologi er elleve danske teologers refleksioner over, hvordan teologien kan bidrage til en forståelse af klodens aktuelle kriser. Palladius sendte Eva Smedegaard Eland på ferie med bogen i bagagen.

Tekst: Eva Smedegaard Eland, sognepræst i Jystrup og Valsøllille, teologisk stiftskonsulent i Roskilde Stift.

For mit vedkommende har bogen været med mig på sommerferie. Hvilket måske kunne synes en smule ambitiøst, da hverken emnet eller den faglige tyngde, som forfatterne repræsenterer, peger på bogen som let sommerlæsning.

Klodens teologi indeholder elleve teologiske indlæg i debatten om klodens aktuelle kriser. Alle bidrag er udarbejdet af forskere fra Københavns Universitet, Afdeling for Systemisk Teologi. Bogen er anmeldt her i dette

Palladius i håb om, at den kan bidrage med perspektiver i relation til "Skaberværket" som overordnet tema.

På rejse med *Klodens teologi*

Men uanset, at projektet med at læse den på sommerferien på forhånd næsten var dømt til at mislykkes, så kom den med på turen til Sverige og videre over vandet fra Gøteborg til Frederikshavn og videre til Skagen. Den er blevet godt slidt undervejs. Med både sand, rester af kanelnegl, Marabou chokolade med Oreo klemt ind mellem siderne. Med kaffepletter på det fine, men ubestemmelige, lyse,

blågrønne cover og med utrolig mange æselører. I ved de der nedbøjede hjørner, som nogle af os har lært, at det er strengt forbudt at lave, men som jeg alligevel elsker at lave, når det er mit eget eksemplar. De mange æselører i "Klodens teologi" vidner om, at jeg blev afbrudt. Måtte blad-re tilbage og genlæse. Faldt i søvn og startede forfra. Bandede og svovlede over de tekster, som lagde ud med at anvende begreber, der skulle forklares, undersøges eller lige repeteres, før man rigtig kunne komme i gang. Men æselørerne vidner dog også om alle de gange, hvor jeg lidt ærgerlig

BOGOMTALE

måtte lægge bogen fra mig og alligevel glædede mig til at læse videre, fordi forfatteren af et kapitel havde fanget min interesse og udvidet min horisont.

Jo, den lyse, blågrønne antologi insisterer faktisk. På en måde voksede den på mig. For langsomt gik det op for mig, at nye teologiske eller filo-

“

Antologien kommer ikke med vilde svar på det vilde problem. Men den fører samtaler om det vilde problem.

sofiske perspektiver dukkede op, når velkendte tænkere fik lov til at indgå i debatten om klodens kriser. Også når disse tænkere levede før kloden blev en begrænsning for menneskets umættelige behov for materialistisk vækst og udfoldelse.

Et vildt problem

Og her hjemkommet fra sommerferien. Der ligger bogen på mit skrivebord

“

Den er blevet godt slidt undervejs. Med både sand, rester af kanelnegl, Marabou chokolade med Oreo klemt ind mellem siderne.

og råber til mig. Om at blive genbesøgt. Om at blive omsat i søndagens prædiken, i sognebladets klumme, i samtaler. Med mange stemmer. Fordi bogens forskellige artikler på hver deres måde insisterer på den teologiske vinkel i debatten om klodens aktuelle kriser. I virkeligheden forsøger de elleve forskellige bidrag på hver deres måde at kaste teologisk lys på et såkaldt vildt problem. Ja, sådan et problem som Sigge Winther-Nielsen, stifteren af tænketanken INVI (Institut for Vilde Problemer), andetsteds har skrevet om. *Klodens teologi* er samlet set en buket af pointer, der opstår gennem refleksioner over det vilde problem, som kloden udgør. An-

tologien kommer ikke med vilde svar på det vilde problem. Men den fører samtaler om det vilde problem.

En inspirerende bog

Ikke alt i denne antologi er vigtigt. Ikke alt er skrevet, så man, eller rettere jeg, kan forstå det. Men den gør, at jeg er fyldt med følelsen af, at det var vigtigt, at jeg fik den læst. Denne sommer. Fordi den bekræfter mig i og

inspirerer mig til at tage menneskehedens største udfordring nogensinde, klodens kritiske tilstand, til debat. Også teologisk debat. Hvad gør det ved menneskeheden, at kloden er udfordret – først og fremmest på grund af menneskeheden? Hvad gør det ved vores selvopfattelse? Og hvilke erfaringer kan vi drage nytte af – fra dem som tænkte tanker og bidrog til løsning af tidligere vilde problemer.

Antologien kan ikke opsummeres på den plads, som jeg har fået til min rådighed. Denne antologi er tung at læse – især dele af den. Men hver især har de elleve bidrag noget at sige. Stemmer fra fortiden, som Kierkegaard, *Martin Luther King*, *første-hånds vidnesbyrd fra Tjernobyl*, blander sig med *nutidige teologiske røster*. Der opstår i bogen nærmest en slags samtale om klodens kriser, som står så stærkt frem i vores tid. Samtaler om, hvordan vi teologisk kan forholde os til klodens tilstand og menneskets rolle i den sammenhæng. Og den samtale er vigtig – for vi har så sandelig brug for i fremtiden at kunne tænke og tale mere håbefuldt om menneskets indflydelse på klodens tilstand.

KLODENS TEOLOGI – en antologi

Redigeret af Elizabeth Li og Christine Svinth-Væрге Pøder, Udgivet på Eksistensen, 2025. Hæftet, 310 sider. Pris 299,95kr.

At være Grøn Kirke hentyder ikke til farven på kirkens kalkede overflade

Grøn Kirke handler om kirkens daglige liv og drift. Siden 2009 har sogne landet over via Grøn Kirke kunnet arbejde for kirkens bidrag til den grønne omstilling – og det på mangfoldige måder. Godt 20% af landets sogne har grebet initiativet og er gået med; nye sogne kan måske begynde her.

Tekst: Otto Lundgaard. Foto: Sofie Larsen Kure

Det grønne ligger i kirkens liv

Sankt Jørgensbjerg Kirke ligger i udkanten af Roskilde, ikke langt fra fjorden. Førstehåndsindtrykket er grønt og naturligt, idet der i seks af de store vinduer i facaden hænger rullegardiner med fotografier af vilde margueritter og solsikker. Imidlertid er det en plakat i et syvende vindue, der vidner om, at kirken er Grøn Kirke:

”I taknemlighed, respekt og omsorg for Guds skaberværk arbejder vi med grøn omstilling i vores kirke”.

Sådan har kirken virket siden 2009, fortæller sognepræst Martin Ishøy:

”Det gør vi med vores drift og indkøb, fx af kirkekaffe – vi serverer meget kaffe i kirken, jo – men det gælder generelt for, hvad der sker i kirken.”

Blandt de tiltag, som man arbejder på at tilrettelægge i en grøn retning, er pilgrimsvandringerne på sognets jorder ved fjorden. I disse omgivelser holder sognet også naturandagter med et spirituelt tema og et anker i jorden, fortæller Martin Ishøy.

Faktisk er der mange måder at være Grøn Kirke på, hvilket også ligger i konceptet.

A t kirken er en del af verden og verdens gang – det må være et synspunkt, som alle i kirken kan tilslutte sig. Og at det, som vi taler om i kirken, også skal mærkes i den måde, hvorpå kirken indgår i verden – det lyder også forståeligt.

Men hvordan magter vi som kirke denne daglige opgave? – og hvordan kommer kirken videre herfra? En af de veje, som den lokale kirke kan

vælge at følge, hedder Grøn Kirke. Initiativet har til formål at inspirere og motivere kirken til at tage et medansvar for de miljø- og klimaudfordringer, som verden – og dermed kirken – står overfor. Dertil er Grøn Kirke en arbejdsgruppe, organisatorisk forankret under Danske Kirkers Råd. Og Grøn Kirke er i stadig vækst; ifølge de nyeste tal har 392 kirker, 126 kirkegårde og 21 kirkelige organisationer sluttet sig til netværket.

Palladius kiggede forbi i en af de grønne kirker i Roskilde Stift.

På hjemmesiden grønkirke.dk findes en tjekliste med 48 punkter inden for seks kategorier. Blandt disse punkter til inspiration for et grønt kirkeliv er energibesparelse og grøn omstilling i fx kirkegårdsdriften, men også kirkens kommunikation, menighedsrådsmøder og gudstjenester kan indgå i kirkens arbejde med at være Grøn Kirke. Når sognet kan sætte kryds ved mindst 25 punkter – det vil sige over halvdelen af punkterne – og ved mindst to punkter i hver kategori, kan kirken registrere sig som Grøn Kirke.

“

Det gælder om ikke at skræmme nogen væk. Som Grøn Kirke ønsker vi ikke at politisere noget, men at se i øjnene, at der er politiske dimensioner af kirkens eksistens.”

Martin Ishøy

Politisering er ikke kirkens sag

Man hører undertiden det synspunkt, at kirken gør en politisk sag religiøs, når den engagerer sig i klimakampen?
”Min holdning til det er, at den store misforståelse er, at der findes et oprindeligt, neutralt, ikke-politisk synspunkt,” svarer Martin Ishøy.

”Men der er ikke en tid, hvor kirken ikke har været politisk. Den evangelisk-lutherske kirke har et særforhold til staten, ifølge grundloven, og alene derfor er den (kirken / red.) politisk. Hele vores samfund er bygget op om kristne værdier i meget høj grad; det demonstrerer sammenhængen mellem det kristelige og det verdslige. Så

forestillingen om kirken som et apolitisk er ubegrundet efter min opfattelse.”

Men risikerer vi som kirke ikke at skræmme folk, når vi påpeger vores fælles ansvar for miljøet?

”Det gælder om ikke at skræmme nogen væk. Som Grøn Kirke ønsker vi ikke at politisere noget, men at se i øjnene, at der er politiske dimensioner af kirkens eksistens,” imødekommer Martin Ishøy mit spørgsmål.

”Grøn Kirke er ikke udtryk for en politisering af kirken, men en seeni-øjnene, at der er dimensioner af vores kirkelige liv, som simpelthen

spiller sammen med samfundet og den eksistens, som vi har i samfundet, og dermed også de normer, som vi har i samfundet.”

Grøn Kirke rækker ud til alle sogne, som er interesseret i at gå med, siger Martin Ishøy og fortæller videre, at sognene i det videre arbejde kan hente inspirationsmateriale og initiativer fra såvel Grøn Kirkes arbejdsgruppe som hos udvalget for Skabelse, Mission og Spiritualitet under Roskilde Stift, som også samarbejder med Grøn Kirke.

Skabelsestiden, som afholdtes i stiftet 1. september – 4. oktober, var for øvrigt tilrettelagt og finansieret af udvalget for Skabelse, Mission og Spiritualitet.

Læs mere om Grøn Kirke på www.gronkirke.dk

Roskilde Stift & FDF i nyt partnerskab

Sammen om at skabe lokale børnefællesskaber

Roskilde Stift har indgået et strategisk partnerskab med FDF (Frivilligt Dreng- og Pige-Forbund) for at styrke og udvikle lokale børne-, unge- og familiefællesskaber i sognene.

Tekst: Jeanette Capion, sognepræst i Kongsted og netværkskoordinator i Roskilde Stift

Foto: Thomas Eie Nielsen

Partnerskabet er et konkret skridt i forlængelse af Roskilde Stifts strategi *Kirke i vor tid – Sjælesorgens Kirke*, hvor ét af nøglemålene er at skabe kirkelige fællesskaber, der favner flere og giver mennesker et ståsted at møde livet og verden fra.

”Kirken skal være et sted, hvor børn og unge oplever at høre til, og hvor fællesskab, leg og tro går hånd i hånd. Derfor er jeg også rigtig glad for, at det her partnerskab med FDF betyder, at vi i endnu højere grad kan understøtte sogne i at skabe endnu flere bæredygtige fællesskaber, hvor børn og unge føler sig hjemme i kirken,” siger biskop Ulla Thorbjørn Hansen.

Også formanden for FDF, Anna Korsgaard Berg, ser store perspektiver i det nye partnerskab:

”Vi ved, at der mange steder både er vilje og potentiale til at skabe nye fællesskaber i form af FDF-kredse.

“

Det her partnerskab med FDF betyder, at vi i endnu højere grad kan understøtte sogne i at skabe endnu flere bæredygtige fællesskaber, hvor børn og unge føler sig hjemme i kirken.

Biskop Ulla Thorbjørn Hansen

Men det kræver støtte og struktur at gå fra idé til handling. Med denne aftale kan vi gå hånd i hånd med sogne, der vil noget – og samtidig bringe vores viden og erfaring i spil. Det er en unik mulighed for os som forbund for at komme endnu tættere på sognene og være med til at forme noget nyt sammen med lokale ildsjæle”.

Informationsmøder i stiftet

Som første skridt i samarbejdet inviterer Roskilde Stift og FDF fra efteråret til inspirations- og informationsmøder over hele stiftet.

Her præsenteres aktuel viden og praksiserfaringer om, hvordan man

kan mobilisere lokal frivillighed og engagement, hvordan man kommer godt i gang med at oprette nye fællesskaber, og hvordan man skaber selv bærende og langtidsholdbare grupper i sognet.

Moderne henvender sig til menighedsråd, præster, ansatte og engagerede frivillige – kort sagt alle, der brænder for at se mere liv og fællesskab i kirken.

Seks lokale forsøgsprojekter

På baggrund af informationsmøderne er håbet, at der i efteråret 2025 kan udvælges seks sogne, hvor der igangsættes fælles forsøgsprojek-

ter med henblik på at oprette lokale FDF-kredse i samarbejde mellem kirke og FDF.

“Jeg vil opfordre alle sogne til at overveje, om det kunne være noget for jer at starte et FDF-fællesskab lokalt. Hvis I er nysgerrige eller vil vide mere, er I meget velkomne til at kontakte netværkskoordinator Jeanette Capion” siger biskop Ulla Thorbjørn Hansen.

Med FDF som samarbejdspartner får sognene en konkret og gennemprøvet måde at arbejde med børn og unge på – både i og omkring kirken. Det kan blive en rød tråd i kirkens børnearbejde og en god ramme for at styrke det lokale engagement blandt både børn, forældre og frivillige.

Hold øje med Roskilde Stifts hjemmeside, FIN og Facebook for mere information om, hvordan I kan oprette børnefællesskaber i jeres sogn i samarbejde med FDF.

KRONIK

LILLESYD – en bæredygtig landsby og dens samarbejde med folkekirken

På nogle marker i det vestlige Herfølge er en ny bæredygtig bydel ”Bjergbyen” ved at vokse frem med beboelse, forsamlingshus, lilleskole, brødudsalg, restauration og ”Tænkeriet”. Kontakten til den lokale folkekirke er der – og samarbejdet.

Tekst og foto: Lars Ulrik Jensen, sognepræst i Herfølge og Sædder

Det er filmproducenten Peter Aalbæk, som står bag. Men det skal ikke handle om ”Bjergbyen” men om samarbejdet med folkekirken. Peter Aalbæk har en plads ved siden af Herfølge Kirke, en plads som vil få lov at stå i nogle år. Han har nemlig købt sin gravplads og har med sans for historien allerede sat et par træsko, hugget i sten på jordstykket. Det var jo her træskoslaget mod englænderne stod tilbage i 1808.

Da jeg som ny sognepræst blev introduceret for Peter Aalbæk ved en middag i forsamlingshuset Lillesyd – en svinekødstallerken tilberedt af ham selv – fik jeg spørgsmålet, om hvad jeg ville sige til, at der blev bygget en multireligiøs kirke i den bæredygtige landsby.

”Det skal være et sted,” sagde han, ”hvor alle religioner er velkomne. Men der er ikke nogen, der bygger det for dem. Folk skal selv bygge kirken, der skal være beklædt med guld, for guld har alle religioner til fælles.”

Svinekødet var vældig mørt, så jeg kunne ikke foregive at tygge længe på det. Jeg rømmede mig og sagde, at ”folkekirken er i stand til at samarbejde. Et multireligiøst gudshus vil ikke kunne fungere som en folkekirke,

men vi kan være en af stemmerne. Evangeliet skal som bekendt råbes fra hustagene.” Kirken har ikke set dagens lys endnu, men i en af bygningerne er der en ansats i form af ”Tænkeriet”, hvor – som navnet siger – tanker kan tænkes.

Juleaften

Samtalen fandt sted i 2021. Her fire år senere har Menighedsplejen i Herfølge Sogn sammen med erhvervslivet i Herfølge gennem fire år holdt juleaften i forsamlingshuset Lillesyd for mennesker, der savner nogle af fejre jul sammen med. Frivillige til at løfte opgaven har det ikke skortet på. Mange vil gerne lave noget meningsfuldt for andre

Det hjalp, at *Ingrediensen* sørgede for lækker mad, og at Rasmus Botofte og Anne Dorte Michelsen også kom og fortalte om deres kristne tro.

mennesker juleaften. Ideen spreder sig, for sidste år tilbød Restaurant Kulhuset et parallelt arrangement, hvis Lillesyd var overbooket, hvad det dog ikke blev.

Menighedsrådsvalg

I 2024 afholdt Køge Provsti et formøde i et stortelt på pladsen ved Lillesyd med deltagelse af 200 fra hele provstiet, der forud for menighedsrådsvalget ville høre om, hvad det vil sige at sidde i menighedsråd. Det hjalp, at *Ingrediensen* sørgede for lækker mad, og at Rasmus Botofte og Anne Dorte Michelsen også kom og fortalte om deres kristne tro. Aftenen afsluttedes med en andagt i

Trylleskoven, der også hører til Bjergbyen. Granskoven danner dér en naturlig katedral.

Stjernestunder

I sommer den 9.-10. august 2025 arrangerede Køge Provsti STJERNESTUNDER en festival for børn og deres voksne. Over to dage deltog ca. 1700, heraf ca. 700 børn. Til lejligheden var der skaffet et tysk kæmpe-telt med plads til 500 mennesker. Pris 4.000 Euro alt inklusive, men så skulle vi også stille med 15 stærke mænd og kvinder, da teltet skulle rejses og nedtages – og det holdt hårdt. Men vi fik god hjælp af Herfølge Boldklubs U15 hold. Med i planlægningsudvalget var kirke- og kulturmedarbejdere, lærere, aktive og pensionerede, Lilleskolens skoleleder og nogle præster. Tovholder for arrangementet var sognepræst Anita Hansen Engdahl. Den bedste reportage er Anitas takkebrev til de frivillige, som Palladius har fået lov at bringe.

Takkebrev til de frivillige

sognepræst Anita Hansen Engdahl

Tusind, tusind tak for jeres hjælp med planlægning og med arbejdet fredag, lørdag og søndag. Jeg har ikke mailadresserne på jer alle. Nogle af jer havde taget venner med til at være frivillige på Lillesyd – giv endelig denne mail videre til dem. Og Peter [Aalbæk, red.] – denne mail gælder alle på Lillesyd – din familie, ansatte, skolen, forældreforeningen og selvfølgelig først og fremmest dig.

Jeg har ikke på noget tidspunkt i det forløbne år været bange for, at der ikke ville komme mange (gættede på 500 over to dage). Provstiudvalget havde gjort, at jeg ikke skulle frygte, vi gik konkurs. Jeg har faktisk heller ikke på noget tidspunkt været bange for om opgaven var til at løse men jeg har frygtet vejret (storm og regn, men egentlig også 30 grader og strandvejr) og været i tvivl, om vi kunne rekruttere frivillige nok til de vigtigste poster.

I fredags var det virkelig kritisk, og det lykkedes ved fælles hjælp og tak for ethvert hiv og løft :-). Og lørdag og søndag gjorde I det muligt at bemandle alle vigtige poster: parkeringen, campingvognen, ishuse, teltene, hoppeborgene, at der blev leget og ristet ved bålet, flyttet ting mellem arrangementer, ryddet, budt velkommen, taget imod, sagt farvel, hjulpet. Og når folk gik derfra som dybt taknemmelige (og det var de virkelig) var det ikke kun på grund af dygtige bidragsydere, men fordi alt det ”bag-

Men det smukkeste: taknemmeligheden fra dem, der ikke havde haft råd til noget hele sommeren, men synes deres børn fik to dejlige dage, fordi det hele var gratis.

ved” fungerede, og de blev mødt med venlighed og hjælp.

Jeg har nu gennemgået bon'er for indkøb og kan oplyse, at vi har udleveret 598 gratis is til børn. Dertil kommer at vi lige til sidst løb tør og lad os sige at 10-15 ikke fik nogen. Og så var der rigtigt mange børn under to år som ikke måtte eller kunne spise is. Derfor: mit bud er at der har været 700 børn og deres forældre. Nogle gange var det 1 mor med to børn; andre gange 2 børn med 2 bedsteforældre osv. Men i de fleste tilfælde dog flere voksne end børn. Men hvis vi er lidt ydmyge (og det skal man være) og siger, der har været 1 voksen pr. barn, har vi allerede 1400 mennesker i alt. Mit bud er, at vi nok er tættere på 1700.

Men det bedste var ikke antallet – det var stemningen. Denne ufattelige ro, afslappethed og livsglæde, der var. Ingen skrig og skrål og plagen; ingen fortravlede forældre og pressede børn. Lege, musik, kreativitet, fysisk udfoldelse, koncentration ude i Vorherres egen katedral. Og så skønt at se alle generationer lave noget sammen. At se tre generationer synge sammen med Maria Høyer eller ligge

i skovbunden og dyrke yoga eller bevæge sig med Gørslev Idrætsforening eller male billeder, lave krea i krea-bunden er blot nogle af de mange smukke billeder, der står på min nethinde. Og babyer overalt! I dag stod Franks (undskyld han hed jo David – som en dreng i eftermiddags belærte mig om :-)) kampe som et skønt billede. Og børnene der løb rundt i skovbunden for at finde det lille lam Og så var det faktisk mig der fandt det ... men lod lille Ellen få æren.

Men det smukkeste: taknemmeligheden fra dem, der ikke havde haft råd til noget hele sommeren, men synes deres børn fik to dejlige dage, fordi det hele var gratis – og det er der jo efterhånden kun Guds nåde og billig kinesisk markedsføringsragelse, der er.

Min lille Ellen spørger, om der ikke er festival igen i morgen ... det er der ikke. Vores tyske venner har pakket vognen. Pladsen er tom. Tilbage er skrald og oprydning og regnskab – men det er først i morgen.

Tusind tak. Samskabelse er en god ting, frivillighed en forudsætning.

OMTALE

Sluk skærmen – gå ud i skaberværket

Søndag d. 21. september opfordrede Roskilde Stift sammen med Headspace danskerne til at slukke telefonen hele dagen for i stedet at fokusere på hinanden, fordybelse og ro – og ja, vores omgivelser.

Tekst: Mette Marbæk, sognepræst i Haraldsted og Allindemagle og uddannelseskonsulent i Roskilde Stift

Alt er grønt omkring mig, tomaterne bugner røde på planterne i drivhuset, der er fuglesang fra tidlig morgen, og selv når regnen falder tungt udenfor, så er der ikke langt til, at man igen stikker hovedet udenfor og nyder den årstid, der indebærer liv og frugtbarhed. I skrivende stund sidder jeg midt i en sommerferie, der startede med vores årlige lejr for sognets yngre børn, Bisseruplejren, hvor vi en hel uge er afsted ude i naturen, i konstant relation mellem de fyrre deltagende børn, og kun med skærm til låns, når savnet af mor eller far kalder på et lille telefonopkald. Hver aften synger vi flaget ned

“

Når de løfter hovedet væk fra det, der trækker på deres opmærksomhed til dagligt. Ja, det der trækker på vores allesammens opmærksomhed: Skærmene.

med salmen *Nu går solen sin vej*, hvor vi siger ordene: ”Nu er timen til stilhed, til bøn og til tanker, til ord, som har vægt, og som kræver et svar.” og videre ”Nu er timen, hvor du dømmes alt det, vi gjorde, som vendte os bort fra vor næste og dig.” Det kan virke som store ord for børn på 8-9 år, men de er alle med. Og de griber alle dagen, som forstod de præcis, hvad sangens

budskab vil os: Vær her, her og nu. Vær med det menneske, der er lige her med dig.

Og med den start prøver jeg nok at gentage, hvad Bibelen har sagt os igennem århundreder: Vær som de små børn, når de vel at mærke får lov til at være som små børn. For en uge væk på lejr betyder for børnene, at de kommer ud, uden skærm,

“

Jeg sidder og ser på vores børn, på den næste generation. Jeg ser, at vi skal passe på dem – og det gør vi ved at vise dem skaberværket, alt det, som det er og deres ansvar for det.

uden underholdning – andet end den de selv er medskabende af. De får blik for den verden de er i – for andre mennesker, for naturen, for deres evner i den natur. De får en kærlighed for deres omgivelser, som de ser, når de løfter hovedet væk fra det, der trækker på deres opmærksomhed til dagligt. Ja, det der trækker på vores allesammens opmærksomhed: skærmene.

Headspace Danmark lancerede en kampagne i 2024, hvor de satte fokus på værdien af nærvær og vores relationer. De opfordrede til, at alle slukkede deres skærme, mobiltelefoner, fjernsyn og tablets i to timer. Og det blev en succes, så de gjorde det igen her i 2025 – denne gang med endnu større ambitioner, nemlig en hel søndag med slukket skærm!

Da Headspace henvendte sig til Roskilde Stift for at høre, om kirken ville støtte op om tiltaget, kunne det måske synes at være langt fra kirkens opgave at arbejde for en søndag uden skærm. Men vi

så hurtigt, at Headspace's tiltag lå samme dag, som Roskilde Stifts éndagsfestival om skaberværket. Så var der noget mere nærliggende end at tage denne opfordring med: Sluk skærmen sammen og deltag i skaberværket.

Eller som Headspace skriver: *Mennesker har brug for nærvær, øjenkontakt og pauser for at trives. Men lige nu kigger vi for meget på vores skærme. Derfor er det tid til at slukke – sammen!*

Søndag den 21. september opfordrede Roskilde Stift sammen med Headspace danskerne til at slukke telefonen hele dagen for i stedet at fokusere på hinanden, fordybelse og ro – og ja, vores omgivelser.

Jeg sidder og ser på vores børn, på den næste generation. Jeg ser, at vi skal passe på dem – og det gør vi ved at vise dem skaberværket, alt det, som det er og deres ansvar for det. Få dem til at løfte blikket og se sig omkring. Få dem til at løfte blikket fra skærmen, fra den virtuelle

Headspace er et samtaletilbud, en rådgivning der er drevet af frivillige. Det er et initiativ under Foreningen Det Sociale Netværk.

#SlukSammen er et initiativ, hvor alle opfordres til at slukke skærmene hele dagen den 21. september 2025

Det er et tiltag, der bunder i en statistik som viser:

- * hver tredje ung, der henvender sig til Headspace, snakker mindre end 15 minutter dagligt med sine forældre om andet end praktik.
- * 7 ud af 10 unge føler, at de sjældent kan tale med deres forældre om det, der fylder.

verden, og komme ud, hvor man får græs mellem tæerne, mærke hvor højt, der er til himlen, når man kravler opad, mærke hvor lang og kort en sensommerdag kan være på en og samme tid – som et kort minut og en hel evighed.

Og vi passer på dem ved selv at løfte blikket fra skærmen.

REPORTAGE

Kærlighedsbænken

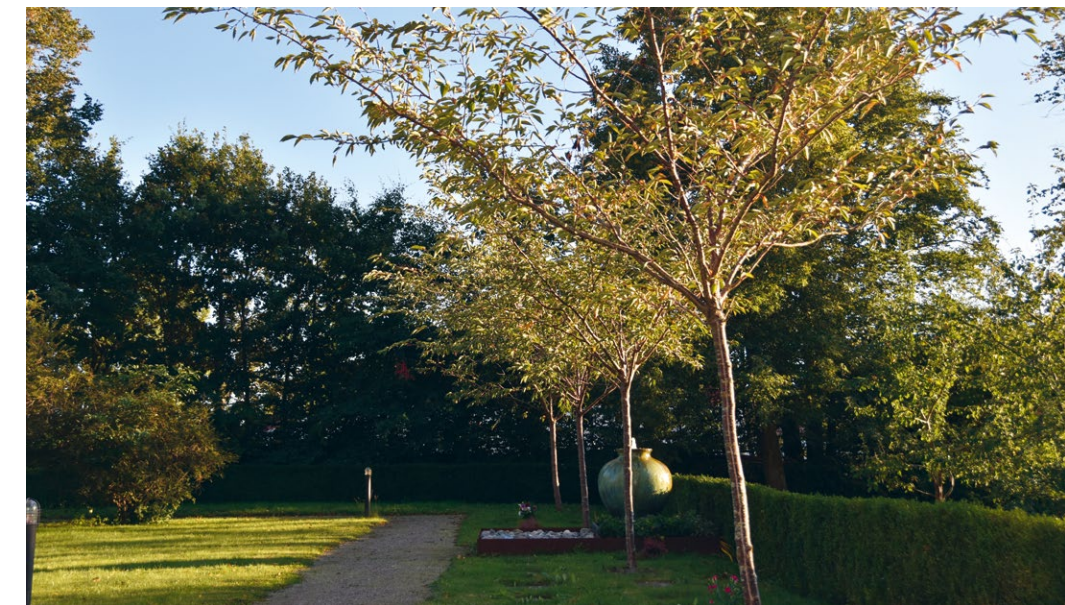
Palladius sendte Lone Hage Rasmussen på besøg på Havdrup Kirkegård, som vandt en Palladiuspris i 2025, som en anerkendelse af kirkens innovative tilgang til at være Grøn Kirke. I Havdrup mødte hun Ida, Maria og Kristine. De er henholdsvis graver Ida Fischer Kristensen, gravermedhjælper Maria Dickow og sognepræst Kristine Stricker Hestbech alle ved Havdrup Kirke

Tekst: Lone Hage Rasmussen, graver, Jungshoved Kirke. Foto: Lars Ulrik Jensen

De sad på kærlighedsbænken, da jeg kom. Det gjorde Ida, Maria og Kristine. Kærlighedsbænken på kirkegården i Havdrup i Greve-Solrød Provsti var også deres idé. De sad på den og lyste af kærlighed til fællesskabet, skaberværket og deres arbejdsplads. Stille stod jeg og ledte i mig selv efter dén natur, som de var så tro mod.

I min tilgang til livet med at passe ind, havde jeg glemt alt om, hvad jeg selv var for én. Ordet 'skaberværket' anede jeg ikke, hvad betød. Det var bare noget teologi, som præsterne kunne tage sig af.

Jeg er skeptisk af natur, måske er jeg ikke skabt sådan, men jeg er blevet formet af mødet med livet. Men noget rumsterede i mig. Mødet med Kristine Stricker Hestbech, som er sognepræst i Havdrup, satte nogle tanker i gang. På hende forstod jeg, at 'skaberværk' betyder at skabe med og

“

Ordet 'skaberværket' anede jeg ikke, hvad betød. Det var bare noget teologi, som præsterne kunne tage sig af.

ikke mod. Hvorfor skulle man modarbejde? Vrede koster energi, som kan bruges til andre gode ting.

Teamet på Havdrup Kirkegård

Jeg havde for længe siden ladet mig hviske i ørerne, at Ida fra kirkegården

arbejdede bæredygtigt, at præsten holdt rundvisninger med aftenskolehold på kirkegården om samme emne, og at der gik høns løst rundt! Selvom Havdrup ligger mellem Køge og Roskilde to minutter væk fra landevejen, var jeg aldrig kørt ind forbi før. Havdrup Kirkegård har, som de skriver på deres hjemmeside ”ændret karakter fra det velfriserede og mere ’stilrene’ til det mere frodige og naturlige.” Videre hedder det: ”Om efteråret vil der være visne blade på kirkegården, og stauderne visner og får lov til at stå og samle næring til næste udspring. Om foråret vil der titte løgplanter op midt på stierne.” Ida, som er graver, Maria, som er gravermedhjælper og Kristine, som er præst (den sidste medhjælper mødte jeg ikke, da det var ferietid), viste mig, hvorfor de har succes med at arbejde med naturen og ikke imod den.

Ida har en professionsbachelor i natur. Hun arbejder sammen med sine medhjælpere på en måde, som jeg selv ønsker at kunne i mit lederskab.

Præsten på kirkegården

Kristine er præsten, og selv har jeg aldrig nogensinde oplevet sådan en præst før. Det er en almindelighed, at hun går ud på kirkegården og luger ukrudt! Hun kan lide at være med i arbejdet og følge naturens udvikling dag for dag. Hun synes faktisk, at hun hjælper for lidt til, eftersom det ofte viser sig, at de gode sjælesorgssamtaler er de spontane, der opstår ved mødet med folk, mens hun luger ukrudt.

Vi står på gårdspladsen ved en busk. Kristine rører ved et blad, jeg får lyst

“

...de gode sjælesorgssamtaler er de spontane, der opstår ved mødet med folk, mens hun luger ukrudt.

til at gøre det samme. Hun viser mig et gavebånd på en speciel farve storkrose, der skal høstes frø fra. Hun bøjer sig ned og hiver en græstot op fra gårdspladsen og fortæller, at der er plads til, at resten kan få lov at stå. De hverken gasbrænder eller sprøjter, men håndluger, river og accepterer, at der også står græstotter i stenene. Som graver gasbrænder jeg næsten heller aldrig, for det dræber alt liv, også insekternes.

En tur rundt på kirkegården

Vi går ind på kirkegården og kigger på Palladius-træet, som er et Liriodendron tulipantræ, købt fordi de vandt Palladius prisen 2025. De kunne også have fejret prisen med en middag i byen, men ønskede et mere håndgribeligt og varigt minde. Sådan et tulipantræ kan nå en meget imponerende højde på 20-30 meter og en bredde på 15-20 meter. Stien går ligeud, men folk skrår hen over græsset.

Det er ikke altid, at en arkitekt kan forudse den slags i en udviklingsplan. Derfor har Maria lagt trædesten, så folk kan gå den nemme vej. Det ser godt ud og fortæller om imødekommenhed over for folk.

De viser mig nøddehegnet. I gamle dage ville jeg have rendt rundt på mit arbejde med min buskrydder for at fjerne brændenælderne og dermed levestederne for sommerfuglens larver. Før i tiden var her gråt perlegrus i

stien, som de har udskiftet med grønt græs. De slår kun midten af stien for insekternes skyld. For enden er der en låge. Den vækker folks lyst til at gå ned ad stien.

Kirkegårdens høns

Hønsene render ikke løst rundt og skider overalt. De bor i et nydeligt hus på det bageste område. De må godt gå rundt og kigge på fællesgraven, som er en smuk eng med slåede stier og æbletræer. Alt indgår i et kredsløb

“

Det er så vildt det, der sker i Havdrup, at jeg anbefaler, at man ser det ved selvsyn.

også det, der muges ud og luges op. Derfor er der frodige planter på gravstederne.

Toppe, Fie og Tvilling har 8 kyllinger – den ene hedder Hugo – efter at den har været med Maria hjemme og bo i tre dage. Kristine har også høns i sin egen have, men hjælper lige så meget med kirkegårdens høns.

Skovbadning

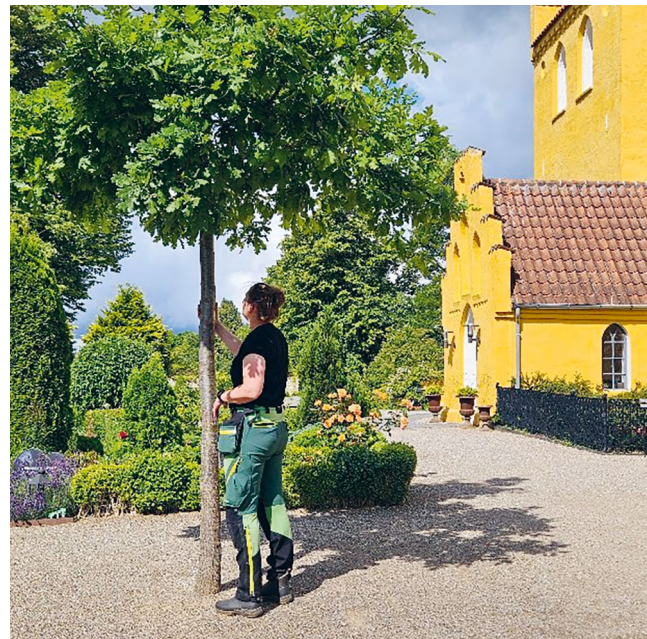
Denne bageste del af kirkegården havde menighedsråd og graver kæmpet meget med i gamle dage. Den stod altid under vand. Derfor pumpede de vandet op til brønden.

Lyt selv hvor tosset det lyder: man pumper vandet op til brønden! I dag har man skov med vandelskende piletræer, stier og huler og man har accepteret, at der står vand.

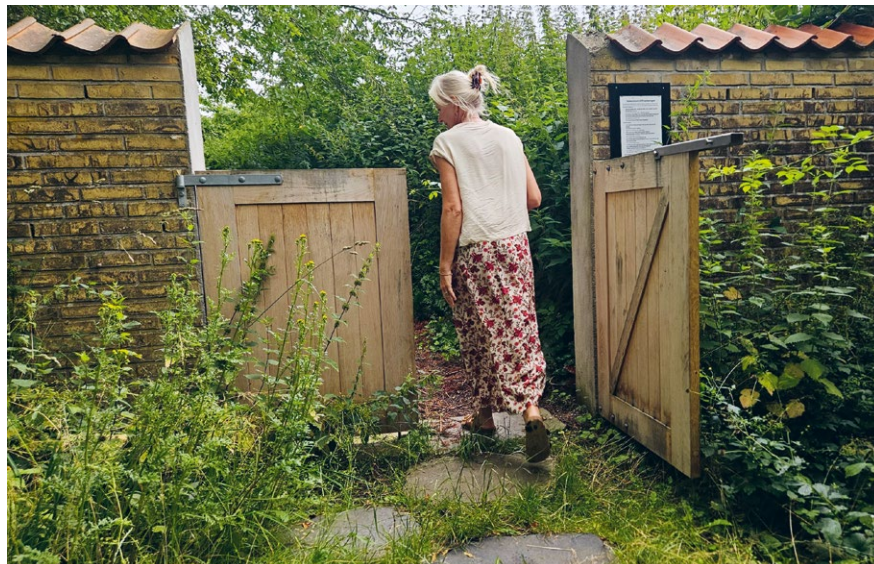
Man har også 11 hektar jord, der er ved at blive lagt ud til natur og skov.

Se det!

Jeg har været her i halvanden time. Jeg har skrevet fire sider med notater og har dog langt fra set det hele. Jeg har fyldt mit hoved med skovbadning og ideen om at lade naturen hele af sig selv. Jeg har erfaret, at man kan tale med sit menighedsråd om at købe shelters billigt brugt på Facebook, at præsten åbner sin have hver søndag formiddag om sommeren til udendørsgudstjenester, at hun læser bladet Praktisk økologi, at lodrette visne træer har mere værdi end de vandrette. Det er så vildt det, der sker i Havdrup, at jeg anbefaler, at man ser det ved selvsyn.

Det bedste ved det er, at alle er enige om det. Formidlingsarbejdet er stort og pågår løbende. Min egen tvivl om hvorvidt menighedsrådet og sognebørnene kunne acceptere det, blev gjort til skamme.

Jeg føler mig allerede i forandring. Jeg har lyst til at arbejde med planterne

og sanserne og forstå skaberværket. Med forandringen kommer kærligheden, med kærligheden kommer troen på mig selv, med troen på mig selv kommer troen på andre, med troen på andre kommer troen på skaberværket, med troen på skaberværket kommer troen.

Grøntsagskærlig inspirationsdag i stiftet

Fællesspisninger er længe kommet højere og højere på kirkernes dagsorden. Mange kirker ønsker at gøre deres mad grønnere. Derfor vil fællesspisninger være et indsatsområde for stiftets grønne arbejdsgruppe fremover.

Tekst: Martin Ishøj, sognepræst i Skt. Jørgensbjerg kirke og formand for stiftets grønne arbejdsgruppe. Foto: Katja Ambeck Bendix

Inspirationsdagen var arrangeret af Roskildes grønne arbejdsgruppe under stiftsudvalget Skabelse, Mission og Spiritualitet, som på mange forskellige måder arbejder for at inspirere og oplyse om bæredygtighed og grønt fokus i en kirkelig sammenhæng. I samarbejde med Grøn Kirke arrangerer udvalget blandt andet også busture, hvor man kan blive inspireret til en mere bæredygtig og grøn brug af kirkens jorder og kirkegårde, men også til aktivitet både inde og uden for kirken, der inspirerer til det grønne.

Den 2. oktober blev der afholdt madkursus, middag og dynamisk foredrag med kokebogsforfatter og underviser Tina Scheftelowitz i Kirkernes Hus i Mørkøv. Den dag var særligt sognegårdsmedarbejdere, frivillige og andre, som laver mad i kirkerne, inviteret til at blive klogere på det grønne i køkkenet.

Eftermiddagen begyndte med samtale om det gode måltid og om, hvad både forskellige smagskomponenter og stemning betyder for oplevelsen af måltidet, og undervejs blev der duftet til og smagt på forskellige krydderurter. Tina delte viden og inspiration om brugen af årstidens grøntsager samt bælgrugter, også i de klassiske kødretter. Hun havde tilrettelagt en menu, der skulle passe til fællesspisning – til høst og til spaghettigudstjenester, så den gik resten af eftermiddagen med at tilberede. Om aftenen ankom en flok inviterede gæster, som kunne nyde resultatet af inspirationsdagen.

Det var en dejlig og inspirerende dag, som endte med både smuk og vel-smagende mad, som mættede både store og små gæster. Forhåbentlig har deltagerne nu endnu mere mod på at give det grønne ekstra plads i den mad, der serveres rundt omkring i kirkerne. Arbejdet fortsætter.

Elsk din næste digitalt

For mange mennesker er det digitale en daglig udfordring og også ofte en kilde til mistede muligheder. Både i KFUMs Sociale Arbejde og i Kirkens Korshær arbejder man i caféer og varmestuer med at hjælpe borgere, der har brug for hjælp til at navigere i den digitale jungle.

Tekst: Lars Ulrik Jensen, sognepræst i Herfølge og Sædder

D

anmark er et af verdens mest digitaliserede lande. Godt for de fleste. Men for udsatte mennesker kan det gøre livet besværligt.

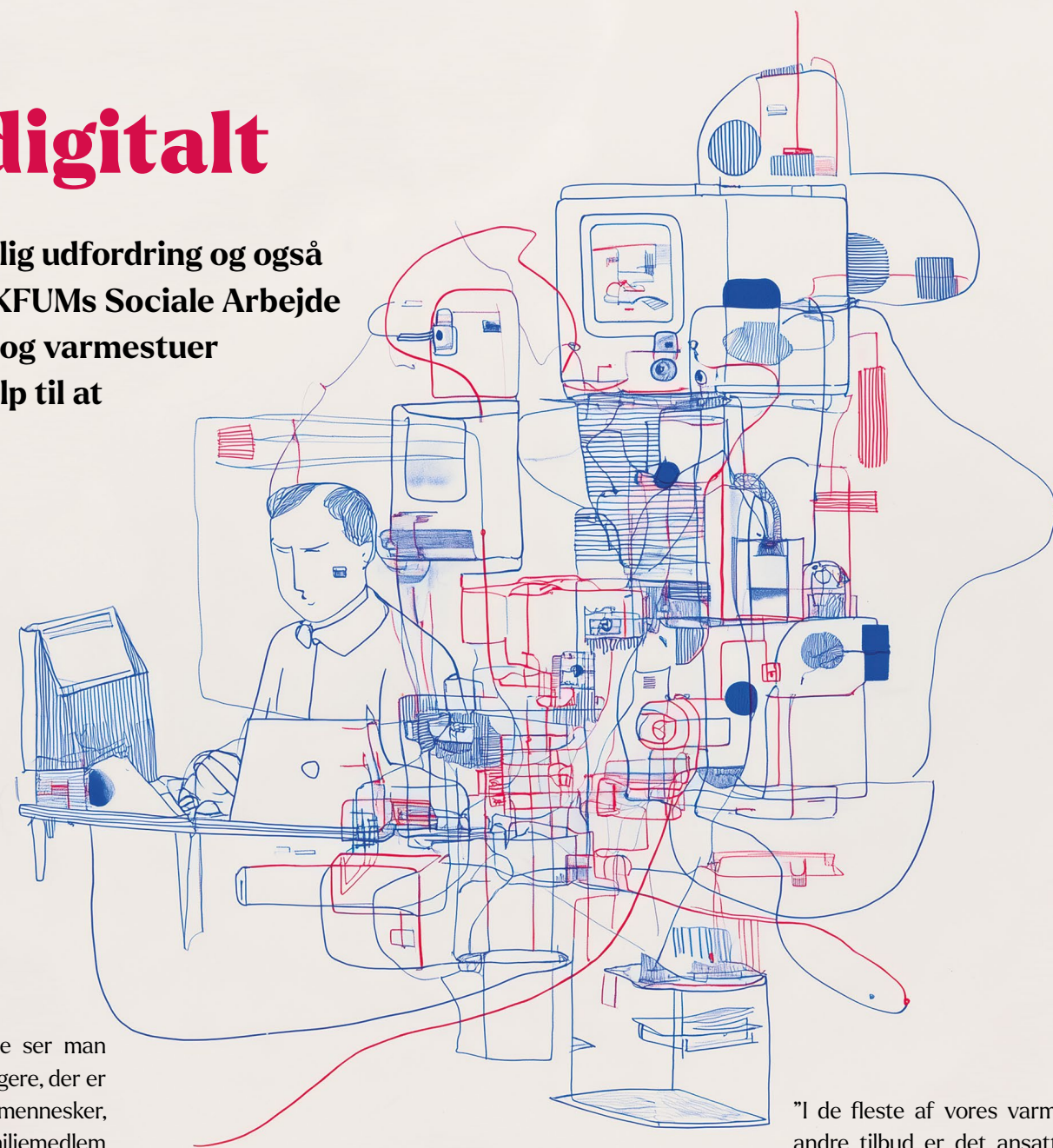
Mange sogne har haft besøg af en fra politiet, som kan fortælle om de mange svindlere, der færdes i den digitale verden. Ofte er det ældre, som har brug for hjælp og vejledning til at færdes på internettet og mellem tilsyneladende tilforladelige sms'er og telefonopkald, der dog viser sig at være ude efter folks penge på uærlig vis.

Men i det sociale arbejde ser man også et stigende antal brugere, der er udfordrede digitalt. Det er mennesker, der ofte ikke har et familiemedlem eller anden kontakt, som kan hjælpe med deres digitale færdigheder.

Man løber ind i det digitale, så snart man skal have oplysninger fra offentlige myndigheder som fx borger.dk, skat.dk eller sundhed.dk. Men digitaliseringen gælder også flere og flere dagligdagsting såsom håndtering af internet- og telefonabonnement, betaling af regninger mv.

Brug for frivillige

Lige gyldigt hvad det drejer sig om, så er det til gene for mennesker, der ikke mestrer det digitale. Det er mennesker, der ikke har nære relationer, der kan hjælpe, og som derfor er afhængige af, at de kan finde hjælp. Sådan en hjælp tilbyder blandt andet Kirkens Korshær rundt om i på varmestuerne i Roskilde Stift.

”I de fleste af vores varmestuer og andre tilbud er det ansatte medarbejdere, der hjælper, men der er også frivillige medarbejdere nogle steder, som hjælper med denne opgave,” lyder det på Kirkens Korshærs hjemmeside.

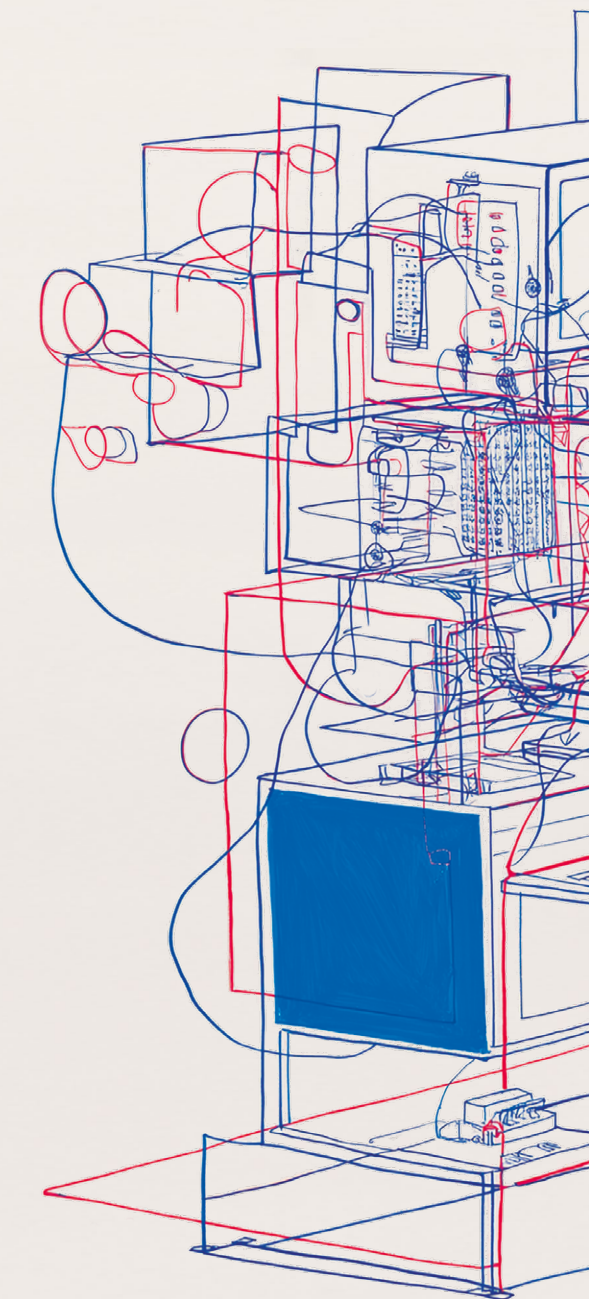
Også i KFUMs Sociale Arbejde er man opmærksom på, at mange – især mennesker i udsathed – har udfordringer med at navigere i den digitale verden.

Derfor har KFUMs Sociale Arbejde i samarbejde med Blå Kors og KFUKs Sociale Arbejde søsat projektet Digital Næstehjælp, der hjælper mennesker, som har udfordringer med det digitale.

Digital Næstehjælp er i dag til stede på otte sociale caféer, der er en del af KFUMs Sociale Arbejde i hele landet. Både i Kirkens Korshær og i KFUMs Sociale Arbejde er man opmærksom på nødvendigheden af at rekruttere frivillige til at løse opgaven med at hjælpe socialt udsatte med det digitale. I første omgang er opgaven at uddanne frivillige som digitale næstehjælpere, som det hedder i KFUMs Sociale Arbejde. De skal kunne guide og hjælpe mennesker med det digitale på en hensynsfuld måde, som også respekterer tavshedspligt mv.

Kirkens Korshær har udgivet en lille guide til frivillige. Den kan hentes på Kirkens Korshærs hjemmeside og fortæller om de udfordringer, der ligger i at hjælpe et andet menneske med meget personlige oplysninger, men også om hvilke digitale udfordringer, der ofte er brug for hjælp til.

Men hvorfor kan det ansatte personale ikke løfte den opgave alene? Det kan de også, men der er mange andre

socialfaglige opgaver, der skal løses. Derfor har man brug for frivillige, så det ansatte personale så får mere tid til at yde socialfaglig hjælp.

Hvis du derfor mener, at du kunne have forudsætninger for at være frivillig digital hjælper og yde digital næstehjælp, så overvej at tilbyde din hjælp i en varmestue eller lignende. Læs mere hos fx KFUMs Sociale Arbejde eller Kirkens Korshær.

KURS inTRO

– derfor er vi kirke

Tekst: Jeanette Capion, netværkskoordinator

Hvorfor er vi egentlig folkekirkelige – og hvad betyder det for vores hverdag som ansatte og menighedsrødder? Det spørgsmål er omdrejningspunktet for KURS inTRO, et nyt todages kursus i Roskilde Stift, der inviterer til fordybelse i folkekirkens identitet, formål og fælles retning.

Kurset udspringer af et behov for at styrke samtalen om folkekirkens *hvorfor*. Mange kender folkekirken som en naturlig del af livets store begivenheder, men færre kan forklare, hvorfor netop denne kirkeform ser ud, som den gør, og hvilken betydning den har for lokalsamfundet. Når vi mangler et fælles sprog om mission og mening, risikerer vi at reducere kirken til traditioner uden tydelig retning.

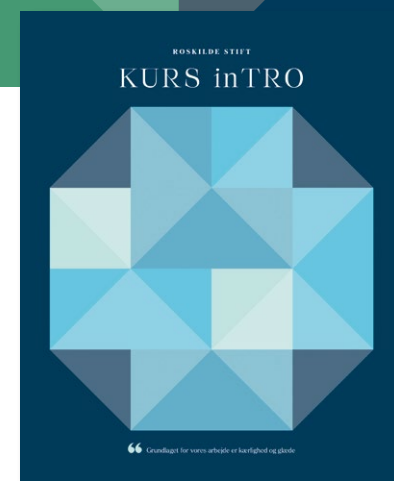
De fleste kurser i folkekirken arbejder med praksis og metode, men sjældent med formålet bag. Med **KURS inTRO** får deltagerne derfor mulighed for at dykke ned i kirkens mission og i det fælles grundlag, der gør samarbejdet meningsfuldt på tværs af fagligheder. Samtalen om, hvorfor vi er kirke, er samtidig tæt forbundet med arbejdsmiljøet. Oplevelsen af mening er afgørende for trivsel – både for ansatte og frivillige – og mening opstår, når vi deler forståelsen af vores fælles opgave.

Over to kursusdage i November løb **KURS inTRO** af stablen som et pilotprojekt. Her underviser konsulenter, præster og fagpersoner fra stiftet. Deltagerne får indblik i folkekirkens identitet, redskaber til at tale om kirke på tværs af funktioner og per-

spektiver på, hvordan netop deres rolle bidrager til helheden. Kurset giver også mulighed for at møde kolleger fra andre sogne og styrke fællesskabet blandt dem, der hver dag er kirke for andre.

Målet er klart: forankring, mening og retning. Når vi ved, hvorfor vi er folkekirkelige – og ikke noget helt andet – kan vi bedre formidle værdien af vores arv og arbejde. Og når vi deler forståelsen af vores rødder, står vi stærkere i arbejdet for at være en levende kirke i dag.

KURS inTRO er for alle, der ønsker at finde ord for det, de brænder for, styrke samarbejdet og rejse hjem med fornyet mod og retning. Kort sagt: for dig, der er kirke – hver dag.

Vallensved Kirke ved Næstved fik ny kunst i 2015. Middelalderkirken berigedes da med et glasmaleri af en enkel, rank rose i gul-gyldne farver,

skabt af vores værdsatte kunstner Maja Lisa Engelhardt. Værket pryder nu et af de høje, gotiske vinduer i nordsiden og henter et varmt lyskær ind i kirkerummet. Glaskunsten er angiveligt en testamentarisk gave fra en kirkegænger, der søndag efter søndag sad på bænken inden for dette vindue: Et smukt minde og dertil forkyndelse af både skabelse og nyskabelse!

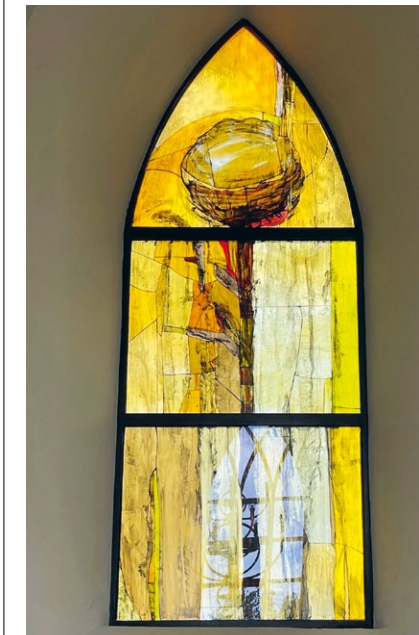
Ordet "åbenbaring" bruges ikke meget i dagligtale. Det er næsten udelukkende reserveret religiøse sammenhænge, som omtalt i Bibelen, hvor det guddommelige sprænger rammerne og giver sig til kende i menneskers verden. Det dyre ord kan vi imidlertid også tage i munden, når vi overvældes af noget særlig smukt: Ramt af skønheden kan vi gribe til udtrykket "skønhedsåbenbaring". Der er en åbning for troen i denne reaktion. Sansning af skønhed kan aktivere en dyb taknemmelighedsfølelse, så den umiddelbart modtages som en Guds

– Klumme –

Skønhedsåbenbaringer

Palladius har bedt cand.theol. & mag. Birgitte Bech, som har arbejdet som folkekirkepræst og lektor, fagbogsforfatter, kursusleder og kirkeguide om at skrive denne klumme om kirkekunst i Roskilde Stift.

Tekst: Birgitte Bech

gave, et Gudstegn. Vi kan istemme omkvædet i Bibelens første kapitel, hvor skaberen i tilbageblik på dagsværket "så, at det var såre godt".

Når blomster spiller hovedrollen i kirkekunst, diskuteres tilbagevendende, om det er forkyndelse eller "ren æstetik og naturlyrik"? Kirkens tradition inddrages i diskussionen: En påskelilje er forkyndelse. Thomas Kluges maleri af den ukuelige mælkebøtte, som han kalder "Opstandelse" er lige-

så. Og rosen? Rosen er hævdundet Kristustegn, sunget ind gennem generationer med julesalmer som "En rose så jeg skyde". Maja Lisa Engelhardts store alterbillede i Vejen Kirke viser en udsprunget, blodrød rose, der lyser over et isdækket landskab. I Vallensved Kirke kalder hun sit sollyse billede med den gule rosenknop et "symbol på skønhed og kærlighed" og citerer Højsangen: "Jeg er Sarons rose. Dalenes lilje". Den skabte verdens skønhed skildres mimetisk i dens egen ret, men dertil viser kirkekunstneren dens mer-betydning, når skønheden er et tegn.

Mange har – fx i ferien – stiftet bekendtskab med ortodokse kirkers ikoner i deres forskellighed fra vestlig kunst. Med traditionsbundne stiliseringer af hellige personer i sjælfuld evindelighed viser ikoner et glimt af himmeriget, hentet 'oppefra og ned'. Nutidens danske kirkekunst er derimod mere præget af skabelsestro: Her nærmer man sig snarere det hellige 'nedefra og op' med motiver fra den sansbare verden, der peger ud over sig selv: Her finder vi bibelske symboler som vintræet, hvedekornet, det levende vand, – eller denne livsbekræftende rose, der vokser i 'verdens lys'.

“Det gælder om ikke at skræmme nogen væk. Som Grøn Kirke ønsker vi ikke at politisere noget, men at se i øjnene, at der er politiske dimensioner af kirkens eksistens”

Sognepræst Martin Ishøj

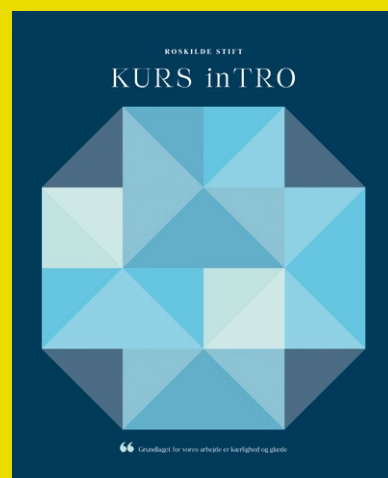

ROSKILDE STIFT

Lyder KURS inTRO som noget for dig?

Lige nu er der godt gang i **KURS inTRO** pilotprojekt. Her arbejdes der for at få finpudset konceptet, så vi er klar i 2026 med et færdigudviklet kursus til glæde og gavn for stiftets medarbejdere og rådsmedlemmer.

KURS inTRO bliver udbudt igen i til foråret – og du kan allerede nu melde dig til at få tilbudt kurset før andre. Gå ind på nedenstående link og skriv dine oplysninger, så sender vi en mail til dig, så snart tilmelding på de nye kurser i 2026 er på plads.

Tilmeld dig her:

